

PARSHAT BAMIDBAR 2020 – SOURCE SHEET

www.rabbidunner.com

SPONSORED BY JOANNE SACKS AND TUVIA GANZ IN MEMORY OF JOANNE'S MOTHER SARAH CHAYA BAT ARYEH HACHOHEN A"H, YAHRTZEIT ON 28 IYYAR.

1. DESERTS DESCRIBED IN MODERN LITERATURE

The experience of the desert has been crucial for me. Between sky and sand, between All and Nothing, burns the question. It burns without being consumed. It burns for itself in a void.

— Edmond Jabes (1912-1991), *Le Livre des Ressemblances*

Every morning you wake up in a different setting of the vast desert. You leave your tent and are surrounded by the splendor of the virginal morning. You stretch your arms and half-naked body in the cold pure air. Out on the sand, you wrap your turban and drape yourself in your white woolen veils. You get drunk on light and space. At the time of waking, you know the heady intoxication of just being able to breathe, just being alive . . .

And then off you go, perched atop the ever-moving camel that steadily plods along until nighttime. You go along, go along, go along, and you see in front of you a hairy head decorated with shells and its long neck, cutting the air like the prow of a ship at sea. Wasteland follows wasteland. You stretch your ears into the silence and you hear nothing, not a birdsong, nor the buzz of a fly, because there is nothing alive anywhere . . .

— Pierre Loti (Julien Viaud; 1850-1923), *The Desert*

“What makes the desert beautiful,” said the little prince, “is that somewhere it hides a well...”

— Antoine de Saint-Exupéry (1900-1944), *The Little Prince*

2. BAMIDBAR 1:1 – DIVINE REVELATION IN THE DESERT

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיית לְצֵאתְכֶם מִצְרָיִם לֵאמֹר

On the first day of the second month, in the second year following the exodus from the land of Egypt, God spoke to Moses in the wilderness of Sinai, in the Tent of Meeting, saying.

3. BAMIDBAR RABBAH – HOW TO ACQUIRE WISDOM

כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה, לכך נאמר: במדבר סיני

Whoever does not themselves like an ownerless desert is not able to acquire wisdom and Torah, therefore it is written “in the desert of Sinai”.

4. SHEMOT RABBA 29:9 – THE SCENE AT MOUNT SINAI

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, כְּשֶׁנִּתְּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה: צְפוּר לֹא צָוַח, עוֹף לֹא פָּרַח, שׁוֹר לֹא גָעָה, אוֹפְנִים לֹא עָפוּ, שְׂרָפִים לֹא אָמְרוּ "קְדוּשׁ קְדוּשׁ", הַיָּם לֹא נִדְדַעְעָע, הַבְּרִיּוֹת לֹא דָּבְרוּ, אֲלֵא הָעוֹלָם שׁוֹתֵק וּמְחֵרֵשׁ, וְיִצְא הַקּוֹל: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ"

Rabbi Abahu said in the name of Rabbi Yochanan... When God gave the Torah: no bird chirped, no fowl fluttered, no ox mooed, the angels did not fly, the seraphim did not say Kedusha, the sea did not roar, the creatures did not speak – rather the world was silent and mute. And the voice [of God] came forth "Anochi Hashem Elokecha".

5. BAMIDBAR RABBA – FIRE, WATER & WILDERNESS

וידבר ה' אל משה במדבר סיני. למה במדבר סיני? מכאן שנו חכמים בג' דברים ניתנה התורה - באש ובמים ובמדבר. באש מנין? "וְהָרַסְתִּי עֵשׂוֹן כְּלוּ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה' בְּאֵשׁ" (שמות יט, יח). ובמים מנין? שנאמר "גַּם שָׁמַיִם נָטְפוּ גַם עֲבִים נָטְפוּ מַיִם: הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי ה' זֶה סִינִי" (שופטים ה, ד). ובמדבר מנין? "וַיִּדְבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר" (במדבר א, א). ולמה ניתנה בג' דברים הללו? אלא מה אלו חנם לכל באי העולם, כך דברי תורה חנם הם, שנאמר "הוֹי כָּל צִמָּא לְכוּ לַמַּיִם" (ישעיה נה 1). דבר אחר: וידבר ה' אל משה במדבר סיני אלא כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה. לכך נאמר במדבר סיני:

"And God spoke to Moses in the Sinai Wilderness" -- Why the Sinai Wilderness? From here the sages taught that the Torah was given through three things: fire, water, and wilderness. How do we know it was given through fire? From Ex. 19:18: "And Mount Sinai was all in smoke as God had come down upon it in fire." How do we know it was given through water? As it says in Jud. 5:4: "The heavens dripped and the clouds dripped water [at Sinai]." How do we know it was given through wilderness? [As it says Num. 1:1] "And God spoke to Moses in the Sinai Wilderness." And why was the Torah given through these three things? Because just as [fire, water, and wilderness] are free to all the inhabitants of the world, so too are the words of Torah free to them, as it says in Isa. 55:1, "Oh, all who are thirsty, come for water... even if you have no money." Another explanation [regarding the question Why the Sinai Wilderness?]: "And God spoke to Moses in the Sinai Wilderness" — Anyone who does not make themselves ownerless like the wilderness cannot acquire the wisdom and the Torah. Therefore it says, "the Sinai Wilderness."

6. SEFAT EMET – THE THEME OF MIDBAR EXPLORED

במדרש: "תורה שניתנה במדבר כו' מה אלו חנם לכל באי עולם כך דברי תורה. ד"א אם א"א עושה עצמו הפקר כמדבר אינו יכול לקנות התורה והמצוות." ולכאורה שנים אלו הפירושים סותרין זה את זה? כי איך הם חנם שצריכין לעשות עצמנו ונכסינו הפקר כמדבר. אכן ודאי תורה חנם מי שירצה יכול ללמוד בה. אבל לקנות התורה, היינו להיות לו דביקות בעצם התורה, כמ"ש זקן שקנה חכמה, היינו שיש לחכמה דירה וקן בלבנו... וזה אנו יכול להיות רק ע"י שעושה עצמו הפקר. ומ"מ הכל בא ע"י עסק התורה.

כי מה שניתן התורה במדבר דוקא היה כדי להמשיך אור התורה אף למקום תהו. כי התורה הוא חיות הכל כמ"ש ז"ל שקודם התורה היה ב' אלפים תהו. והקב"ה מאיר ע"י התורה לכל מקומות האפלים ... ומדבר הוא בלי ציור, וכפי מה שמוכן האדם לקבל צורה זוכה לתורה שהוא חיות הפנימיות של כל דבר והוא הצורה ... וגם מדבר מלשון דיבור והנהגה כמ"ש במקום אחר פ"י "עשרת הדיברות" להיות נידבר הכל עפ"י מצות השי"ת. וכן האדם צריך להיות בטל לזה להיות נמשך אחר הנהגתו ית' ... והוא הכנה לקבלת התורה היראה והפחד לידע שאין לו חיות. ומקוה רק לחיות התורה כנ"ל:

7. SANHEDRIN 49A – JOAB’S HOUSE IN THE WILDERNESS

Joab was the head of King David’s army. He betrayed the king by killing Absalom against direct instructions, and later by backing Adoniya rather than Solomon as King David’s successor. But King David allowed him to live. Nevertheless, on his deathbed he instructed his son Solomon to kill Joab for his betrayal. Joab sought sanctuary in the Temple, but Solomon still had him killed and he was eventually buried “in the wilderness”. This is what the Talmud has to say.

(מלכים א ב, לד) ויקבר בביתו במדבר אטו ביתו מדבר הוא אמר רב יהודה אמר רב כמדבר מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל

The verse states with regard to Joab: “And he was buried in his house, in the wilderness” (I Kings 2:34). [The Gemara asks:] Is that to say that Joab’s house was a wilderness? Rav Yehuda says in the name of Rav: Joab’s house was like the wilderness; just as the wilderness is freely open to all, so too, Joab’s house was freely open to all, as he generously opened his house to the poor and made them feel like members of the household.

8. PRI HAARETZ, LETTERS, 10:2 (R. MENAHEM MENDEL OF VITEBSK)

אין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כמדבר הפקר לעניים ולעשירים בדעת ואינו גדול יותר מחבירו אדרבא בטל במציאות נגדו ובוזה מתאחדי ונכללי זה בזה

The Torah only stands firm in one who makes himself like a *midbar hefker* before those who are “poor” of mind and “rich” of mind, and doesn’t think of himself as being better than his friend. On the contrary, he should be completely nullified before his friend, and it is through this that they become united and bound up one with the other.